

Polacy o Janie Pawle II

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

SPIS TREŚCI

Ocena medialnych doniesień o tuszowaniu pedofilii przez kardynała Wojtyłę	1
Czy Jan Paweł II wiedział o pedofili i co w tej sprawie zrobił	4
Papież jako autorytet moralny	7
Ocena Jana Pawła II z historycznej perspektywy	8
Opinie o poszerzeniu dostępu do archiwów kościelnych	12

W dniu 6 marca br. stacja TVN24 wyemitowała reportaż Marcina Gutowskiego „Franciszkańska 3”, w którym sugerowano, że Jan Paweł II jako metropolita krakowski tuszował przypadki pedofilii wśród księży. Publikacje na temat wiedzy Karola Wojtyły o tego rodzaju sytuacjach i reakcji na nie ukazywały się już wcześniej w różnych mediach, jednak dopiero emisja tego reportażu wywoła medialno-polityczną burzę. Sejm, głosami posłów Prawa i Sprawiedliwości oraz Koalicji Polskiej, 9 marca przyjął uchwałę „w sprawie obrony dobrego imienia św. Jana Pawła II”, w której napisano między innymi, że „Polacy i ich demokratycznie wybrani przedstawiciele nigdy nie pozwolą na to, by zniszczono pamięć o Nim [o papieżu] za pomocą materiałów sfabrykowanych przez system komunistyczny, któremu się sprzeciwiał”. Po emisji programu do KRRiT wpłynęło wiele skarg, a jej przewodniczący Maciej Świrski wszczął postępowanie wyjaśniające dotyczące reportażu TVN24.

W związku z ogromnymi emocjami, jakie wywołują doniesienia dotyczące Jana Pawła II i jego reakcji na przypadki pedofilii wśród księży, kwestie z tym związane poruszyliśmy w naszym badaniu¹.

OCENA MEDIALNYCH DONIESIEŃ O TUSZOWANIU PEDOFILII PRZEZ KARDYNAŁA WOJTYŁĘ

Stosunek Polaków do medialnych doniesień na temat tuszowania przypadków pedofilii wśród księży przez kardynała Karola Wojtyłę nie jest jednoznaczny.

Około dwóch piątych ankietowanych (38%) uważa, że informacje o ukrywaniu przypadków pedofilii wśród księży przez przyszłego papieża są niewiarygodne. W wiarygodność tych doniesień wierzy 30% respondentów. Blisko jedna trzecia badanych (32%) nie ma w tej kwestii wyrobionego zdania.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (396) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

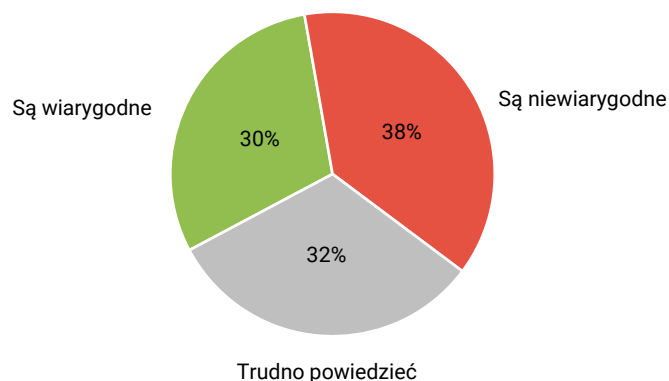
- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 11 do 20 kwietnia 2023 roku na próbie liczącej 1081 osób (w tym: 56,9% metodą CAPI, 24,0% – CATI i 19,1% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

CBOS

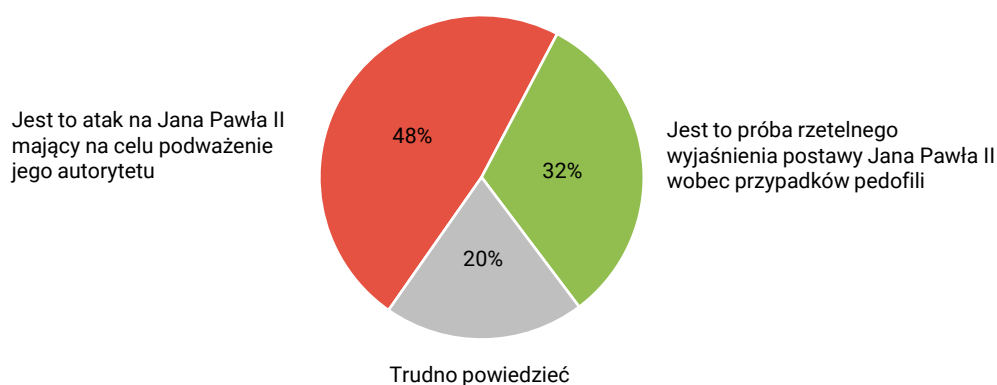
RYS. 1. Co Pan(i) myśli o ostatnich doniesieniach medialnych dotyczących tuszowania przypadków pedofilii wśród księży przez kardynała Karola Wojtyłę?

Bardziej wyraźne są oceny postrzeganych motywów doniesień o tuszowaniu pedofilii przez kardynała Karola Wojtyłę. Niemal połowa ankietowanych (48%) uważa, że jest to atak na Jana Pawła II mający na celu podważenie jego autorytetu. Co trzeci badany (32%) postrzega te doniesienia jako próbę rzetelnego wyjaśnienia postawy kardynała Wojtyły wobec przypadków pedofilii wśród księży. Mniejszy niż w przypadku ocen wiarygodności informacji na ten temat odsetek odpowiedzi „Trudno powiedzieć” (20%) świadczy o tym, że ankietowanym łatwiej jest myśleć o doniesieniach na ten temat w kategoriach intencji i motywów działania mediów (lub ewentualnie innych podmiotów biorących udział w dyskursie publicznym) niż w kategoriach faktów.

CBOS

RYS. 2. Co Pan(i) myśli o ostatnich doniesieniach medialnych dotyczących tuszowania przypadków pedofilii wśród księży przez kardynała Karola Wojtyłę?

Postrzeganie intencji stojących za doniesieniami o ukrywaniu przez kardynała Karola Wojtyłę przypadków pedofilii wśród księży jest ściśle związane z oceną wiarygodności takich informacji. Za godne zaufania uznaje je większość osób, które odbierają je jako próbę rzetelnego wyjaśnienia postawy Jana Pawła II wobec pedofili (67%). Z kolei respondenci, którzy widzą w publikowaniu

tego rodzaju informacji próbę zakwestionowania autorytetu papieża Polaka, z reguły (67%) podważają ich wiarygodność.

Ocena doniesień medialnych dotyczących tuszowania pedofilii przez kardynała Wojtyłę jest zdeterminowana przede wszystkim przez orientację polityczną i światopoglądową. W prawdziwość informacji na ten temat częściej niż inni wierzą osoby niepraktykujące religijnie (56%), mające lewicowe poglądy polityczne (54%), a także zadeklarowani wyborcy Lewicy (67%) i Koalicji Obywatelskiej (50%). Za niewiarygodne uznają je osoby religijne, w tym szczególnie uczestniczące w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (74%), deklarujące prawicowe poglądy polityczne (61%) oraz zaliczające się do wyborców Prawa i Sprawiedliwości (68%). Podczas gdy większość osób niebiorących udziału w praktykach religijnych (61%), identyfikujących się z lewicą (61%), zamierzających głosować na Koalicję Obywatelską (73%) lub Lewicę (66%) mówi o próbie rzetelnego wyjaśnienia postawy papieża wobec pedofili, o tyle osoby religijne, w tym szczególnie praktykujący kilka razy w tygodniu (86%), a ponadto badani deklarujący prawicowe poglądy polityczne (75%) oraz potencjalni wyborcy Prawa i Sprawiedliwości (79%) w większości są przekonani, że mamy do czynienia z atakiem na Jana Pawła II i próbą zakwestionowania jego społecznego autorytetu.

Opinie w tej kwestii są różne w zależności od tego, która stacja telewizyjna jest dla respondenta głównym źródłem codziennych informacji. Widzowie polegający na programach informacyjnych TVN i – przede wszystkim – TVN24 na ogół uważają doniesienia o tuszowaniu pedofilii przez kardynała Wojtyłę za wiarygodną próbę rzetelnego ustalenia faktów. Zupełnie odmiennie postrzegają je osoby, dla których źródłem codziennych informacji są kanały telewizji publicznej, w większości uznający te doniesienia za niewiarygodne i zmierzające do podważenia autorytetu polskiego papieża. Badanym wybierających na ogół programy informacyjne Polsatu bliżej w tej sprawie do widzów telewizji publicznej niż do widzów TVN i TVN24. Najbardziej podzieleni w opiniach są natomiast ankietowani wskazujący jako główne źródło codziennych informacji programy Polsat News.

TABELA 1

Główne źródło wiadomości telewizyjnych	Co Pan(i) myśli o ostatnich doniesieniach medialnych dotyczących tuszowania przypadków pedofilii wśród księży przez kardynała Karola Wojtyłę?		
	Są wiarygodne	Są niewiarygodne	Trudno powiedzieć
	w procentach		
TVN24	56	16	28
Fakty, inne programy TVN (poza TVN24)	48	21	31
Polsat News	29	36	35
Wydarzenia i inne programy Polsatu (poza Polsat News)	20	46	34
TVP Info	11	67	22
Wiadomości, Teleexpress i inne programy telewizyjnej Jedynki (TVP1)	11	60	29
Żadna z nich, nie oglądam telewizji	32	29	39

TABELA 2

Główne źródło wiadomości telewizyjnych	Co Pan(i) myśli o ostatnich doniesieniach medialnych dotyczących tuszowania przypadków pedofilii wśród księży przez kardynała Karola Wojtyłę?		
	Jest to atak na Jana Pawła II mający na celu podważenie jego autorytetu	Jest to próba rzetelnego wyjaśnienia postawy Jana Pawła II wobec przypadków pedofilii	Trudno powiedzieć
	w procentach		
TVP Info	83	6	11
Wiadomości, Teleexpress i inne programy telewizyjnej Jedynki (TVP1)	73	8	19
Wydarzenia i inne programy Polsatu (poza Polsat News)	59	31	10
Polsat News	41	38	21
Fakty, inne programy TVN (poza TVN24)	31	53	16
TVN24	24	59	17
Żadna z nich, nie oglądam telewizji	34	33	33

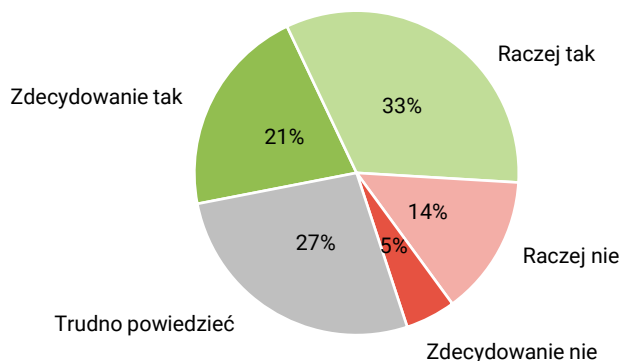
Opinie w tej kwestii różnicują także podstawowe cechy społeczno-demograficzne badanych – wykształcenie, dochody *per capita*, miejsce zamieszkania i wiek. Doniesienia dotyczące tuszowania pedofilii wśród księży przez kardynała Wojtyłę za wiarygodne uznają najczęściej osoby najlepiej wykształcone i sytuowane, mieszkańcy największych miast, natomiast za niewiarygodne – respondenci o niższym statusie społeczno-ekonomicznym, mieszkańcy wsi (a zwłaszcza rolnicy), badani mający co najmniej 55 lat. Wedle tego samego schematu rozkładają się w poszczególnych kategoriach społeczno-demograficznych opinie na temat motywów publikowania informacji o tuszowaniu pedofili przez kardynała Wojtyłę.

CZY JAN PAWEŁ II WIEDZIAŁ O PEDOFILI I CO W TEJ SPRAWIE ZROBIŁ

Niedawne doniesienia mediów wpisują się w trwającą już od dłuższego czasu dyskusję na temat wiedzy i reakcji Jana Pawła II w kwestii pedofili wśród księży. Opinie o stosunku papieża do tego problemu są podzielone.

Ogółem ponad połowa badanych (54%) uważa, że Jan Paweł II wiedział o przypadkach pedofilii wśród księży. Mniej niż co piąta osoba (19%) sądzi, że nie miał takiej wiedzy. Ponad jedna czwarta ankietowanych (26%) nie ma sprecyzowanej opinii na ten temat.

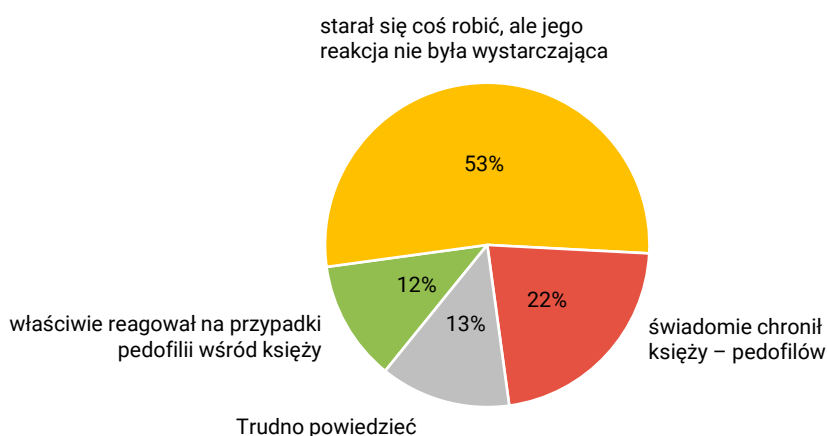
RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, Jan Paweł II wiedział o przypadkach pedofilii wśród księży?

Osoby przekonane, że Jan Paweł II wiedział o przypadkach pedofilii wśród księży, sądzą na ogół, że starał się coś z tym problemem robić, ale jego reakcja nie była wystarczająca (53%). Więcej niż co piąta osoba spośród nich (22%) jest zdania, że świadomie chronił księży pedofilów. Stosunkowo najmniejsza grupa (12%) uważa, że właściwie reagował na przypadki pedofilii wśród księży.

RYS. 4. Czy, w świetle tego, co wiadomo o Janie Pawle II i jego działaniach jako metropolity krakowskiego i – potem – papieża, można powiedzieć o nim, że:

ODPOWIEDZI OSÓB PRZEKONANYCH, ŻE JAN PAWEŁ II WIEDZIAŁ O PRZYPADKACH PEDOFILII WŚRÓD KSIĘŻY (N=572)

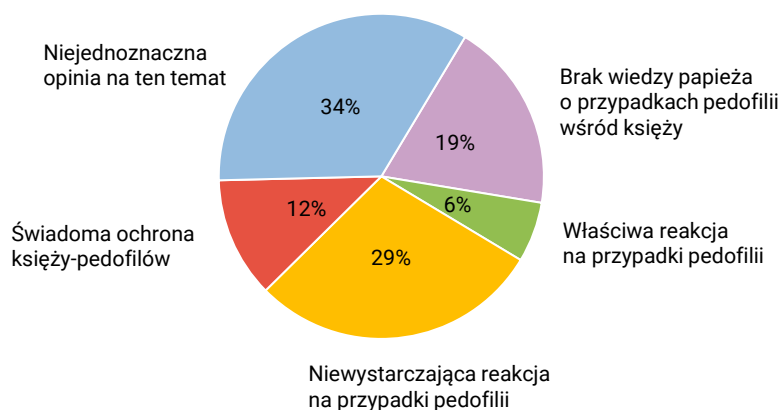

Biorąc pod uwagę odpowiedzi na oba pytania – dotyczące wiedzy i sposobu reagowania przez Jana Pawła II na problem pedofilii – stworzono nową zmienną, obrazującą postrzeganie tej kwestii przez ogół badanych. Największa część badanych (34%) nie ma jednoznacznej opinii na ten temat. Wśród pozostałych najliczniejszą grupę (29% ogółu) stanowią ci, którzy uważają, że Jan Paweł II starał się coś zrobić w sprawie pedofilii, ale jego reakcja była niewystarczająca. Blisko jedna piąta ogółu

ankietowanych (19%) uważa, że papież nie wiedział o przypadkach pedofilii wśród księży. Prawie co ósmy respondent (12%) jest zdania, że Jan Paweł II (jeszcze jako metropolita krakowski lub już jako papież) świadomie chronił księży pedofilów. Najmniej liczna (6%) jest grupa osób przekonanych, że Jan Paweł II wiedział o problemie pedofili i właściwie reagował na takie przypadki.

CBOS

RYS. 5. Postrzegany stosunek Jana Pawła II do problemu pedofilii wśród księży

Postrzeżenie Jana Pawła II zależy w głównej mierze od orientacji politycznej i światopoglądowej. Przekonanie, że papież (uwzględniając także okres przed objęciem przez niego tego urzędu) nie wiedział o przypadkach pedofili wśród księży, częściej niż przeciętnie wyrażają osoby religijne, zwłaszcza praktykujące kilka razy w tygodniu (40%) oraz ankietowani deklarujący prawicowe poglądy polityczne (30%). Te same kategorie badanych częściej niż inni są zdania, że Jan Paweł II wiedział o przypadkach pedofilii i właściwie na nie reagował (tak sądzi odpowiednio 14% i 12% z nich). Inaczej widzą tę kwestię osoby niereligijne i te, którym bliżej do lewicy. Pogląd, że Jan Paweł II świadomie chronił księży dopuszczających się pedofilii, stosunkowo często podzielają osoby nieuczestniczące w praktykach religijnych (36%) oraz deklarujące lewicowe poglądy polityczne (26%). Ponadto osoby mniej religijne – praktykujące tylko okazjonalnie – oraz ankietowani identyfikujący się z lewicowym systemem wartości częściej niż przeciętnie (odpowiednio 36% i 40%) uważają, że Jan Paweł II wprawdzie starał się coś zrobić z problemem pedofilii, ale jego działania były niewystarczające.

Zróżnicowania te znajdują odzwierciedlenie w opiniach elektoratów. Wyborcy Prawa i Sprawiedliwości częściej niż pozostali mówią o braku wiedzy Jana Pawła II na temat przypadków pedofilii wśród księży lub o właściwej reakcji papieża na takie sytuacje. Na przeciwległym biegunie sytuują się zdeklarowani wyborcy Lewicy, którzy częściej niż inni sądzą, że Jan Paweł II świadomie chronił księży dopuszczających się pedofilii. Z opinią tą zgadza się także spora grupa zwolenników Koalicji Obywatelskiej, wśród których częstszy jest jednak pogląd, że papież starał się coś zrobić w sprawie pedofilii, ale jego reakcja była niewystarczająca. Przekonanie o niedostatecznych działaniach Jana Pawła II stosunkowo częste jest również wśród sympatyków Konfederacji WiN oraz Polski 2050 Szymona Hołowni.

TABELA 3

Potencjalne elektoraty	Postrzegany stosunek Jana Pawła II do problemu pedofilii wśród księży				
	Brak wiedzy papieża o przypadkach pedofilii wśród księży	Właściwa reakcja na przypadki pedofilii	Niewystarczająca reakcja na przypadki pedofilii	Świadoma ochrona księży-pedofilów	Niejednoznaczna opinia na ten temat
	w procentach				
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Partią Republikańską)	35	12	21	1	31
Koalicja Obywatelska	6	2	43	29	20
Lewica	2	0	33	51	14
Konfederacja WIN	16	6	34	11	33
Polska 2050 Szymona Hołowni	16	15	32	14	23

PAPIEŻ JAKO AUTORYTET MORALNY

W kwietniowym sondażu sprawdziliśmy także, w jaki sposób ostatnie doniesienia medialne na temat tuszowania przypadków pedofilii wśród księży przez kardynała Karola Wojtyłę wpłynęły na autorytet papieża w polskim społeczeństwie. Możliwość odpowiedzi na to pytanie dało porównanie wyników badań CBOS zrealizowanych w tym i ubiegłym roku. W maju 2022 roku ogółem 81% badanych zadeklarowało, że Jan Paweł II jest dla nich autorytetem moralnym (w tym 56% stwierdziło to w sposób zdecydowany). Blisko rok później takie deklaracje złożyło także 81% respondentów (w tym 58% stwierdziło to w sposób zdecydowany). Można zatem powiedzieć, że zarzuty stawiane Janowi Pawłowi II nie przełożyły się na spadek jego społecznego autorytetu.

CBOS

RYS. 6. Czy papież Jan Paweł II jest dla Pana(i) ważnym autorytetem moralnym?

Autorytet Jana Pawła II częściej niż inni kwestionują ludzie młodzi – do 24 roku życia (29%) oraz mający od 25 do 34 lat (25%), szczególnie uczniowie i studenci (34%), mieszkańcy dużych miast, mających od 100 000 do 499 999 ludności (25%) lub więcej (32%), osoby najlepiej wykształcone i sytuowane (25% badanych z wyższym wykształceniem, 28% respondentów mających miesięcznie do dyspozycji co najmniej 4000 zł *per capita*). Nie zmienia to jednak faktu, że przeważająca część ankietowanych, niezależnie od wieku, wielkości miejsca zamieszkania, wykształcenia i dochodów *per capita* deklaruje, iż Jan Paweł II jest dla nich ważną postacią i autorytetem moralnym.

Kluczowe znaczenie dla stosunku do papieża ma religijność, a także – powiązana z nią – orientacja polityczna i preferencje partyjne. Autorytet papieża odrzuca ponad połowa badanych nieuczestniczących w praktykach religijnych (52%) oraz większość zdeklarowanych wyborców Lewicy (59%). Wśród ogółu respondentów identyfikujących się z lewicowym systemem wartości autorytet papieża kwestionuje co trzeci (33%), jednak większość (62%) wypowiada się o Janie Pawle II z uznaniem.

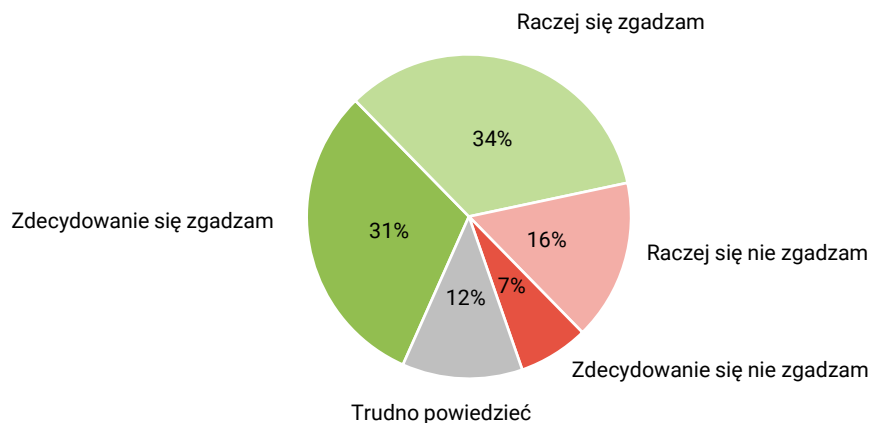
TABELA 4

Potencjalne elektoraty	Czy papież Jan Paweł II jest dla Pana(i) ważnym autorytetem moralnym?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Partią Republikańską)	98	1	1
Polska 2050 Szymona Hołowni	85	14	1
Konfederacja WIN	74	21	5
Koalicja Obywatelska	61	31	8
Lewica	38	59	3

OCENA JANA PAWŁA II Z PERSPEKTYWY HISTORYCZNEJ

Niemal dwie trzecie badanych (65%) uważa, że ostatnie doniesienia medialne nie podważają zasług Jana Pawła II. Przeciwnego zdania jest niespełna co czwarta osoba (23%). Przekonanie, że niedawne informacje, jakoby Jan Paweł II jeszcze jako metropolita krakowski tuszował przypadki pedofilii wśród księży, nie przekreślają zasług papieża, przeważa we wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Z tą opinią zgadza się też większość osób niepraktykujących religijnie (58%) oraz deklarujących lewicowe poglądy polityczne (63%). Pogląd ten dominuje w większości elektoratów partyjnych, z wyjątkiem potencjalnych wyborców Lewicy, którzy w tej kwestii są podzielnymi (49% popiera tę opinię, tyle samo ją kwestionuje).

RYS. 7. Czy zgadza się Pan(i) z następującym stwierdzeniem czy też nie?
Obecne doniesienia nie podważają zasług Jana Pawła II

Co ciekawe, blisko połowa osób, które uważają, że Jan Paweł II świadomie chronił księży-pedofilów, także jest zdania, że zarzuty pod adresem papieża nie przekreślają jego zasług.

TABELA 5

Postrzegany stosunek Jana Pawła II do problemu pedofilii wśród księży	Obecne doniesienia nie podważają zasług Jana Pawła II		
	Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Brak wiedzy papieża o przypadkach pedofilii wśród księży	68	25	7
Właściwa reakcja na przypadki pedofilii	65	32	3
Niewystarczająca reakcja na przypadki pedofilii	76	19	5
Świadoma ochrona księży-pedofilów	47	44	9
Niejednoznaczne opinie respondentów na ten temat	61	13	26

Niemal wszyscy badani potrafią wskazać coś, za co cenią papieża Polaka. Najczęściej (przez 48% ankietowanych) dostrzegane są zasługi Jana Pawła II dla obalenia komunizmu. Stosunkowo często podkreślana jest jego umiejętność dotarcia do ludzi młodych (przez 34% badanych). Wśród trzech najczęściej budzących uznanie kwestii znalazło się także papieskie pielgrzymowanie i nauczanie na całym świecie (wskazane przez 28% respondentów).

RYS. 8. Czy jest coś za co Pan(i) ceni Jana Pawła II? Jeśli tak, to co to jest?

Wyniki nie sumują się do 100%, gdyż badani mogli wskazać 2–3 odpowiedzi

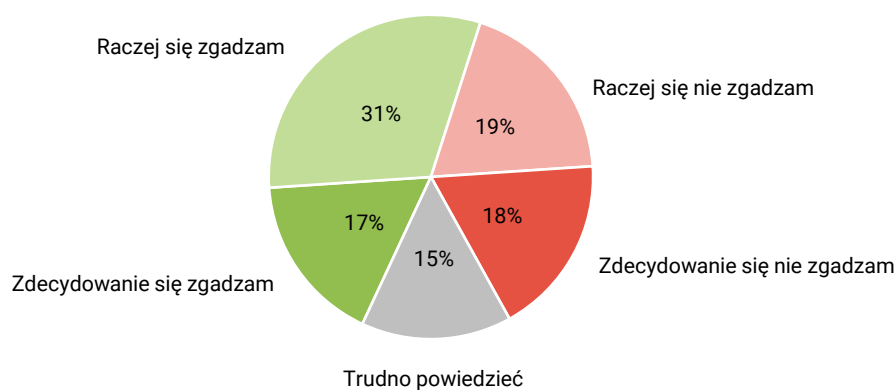
Mówiąc o zasługach papieża badani o różnej orientacji światopoglądowej i politycznej nieco inaczej rozkładają akcenty. Osoby najczęściej praktykujące oraz deklarujące prawicowe poglądy polityczne szczególnie często podkreślają rolę Jana Pawła II w obaleniu komunizmu (odpowiednio 63% i 59% z nich) i ponadprzeciętnie często cenią go za obronę życia od poczęcia do naturalnej śmierci (odpowiednio 29% i 20%). Z kolei niepraktykujący oraz osoby identyfikujące się z lewicą częściej niż przeciętnie doceniają poparcie Jana Pawła II dla integracji z Unią Europejską (odpowiednio 26% i 24%) oraz dialog z wyznawcami innych wyznań i religii (odpowiednio 27% i 25%).

Biorąc pod uwagę elektoraty można stwierdzić, że wyborcy Prawa i Sprawiedliwości częściej niż przeciętnie zwracają uwagę na rolę papieża w obaleniu komunizmu (58%), a ponadto stosunkowo często wskazują na jego nauczanie dotyczące ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci (21%). Zwolennicy Koalicji Obywatelskiej także częściej niż przeciętnie dostrzegają zasługi papieża dla upadku komunizmu (61%), a ponadto doceniają jego poparcie dla integracji europejskiej (35%) oraz dialog ekumeniczny i międzyreligijny (29%). Sympatycy Lewicy najczęściej na tle pozostałych elektoratów wskazują na poparcie papieża dla członkostwa Polski w UE (35%). Zdeklarowani wyborcy Polski 2050 Szymona Hołowni szczególnie akcentują jego umiejętność dotarcia do ludzi młodych (51%). Na tę kwestię częściej niż przeciętnie zwracają uwagę także zwolennicy Konfederacji WiN (44%), którzy relatywnie często cenią papieża również za dialog z wyznawcami innych wyznań i religii (26%) oraz za obronę życia (18%).

W dyskusjach wokół zjawiska pedofilii wśród księży powraca często argument, że przed laty przykładano mniejszą wagę do problemu pedofilii, dlatego nie powinno się oceniać minionych czasów z dzisiejszej perspektywy. Taki sposób myślenia jest bliski prawie połowie respondentów (47%). Odwoływanie się do tego rodzaju argumentacji nie przekonuje 37% ankietowanych, przede wszystkim ludzi młodych – do 24 roku życia (51%), a także osób najlepiej wykształconych i sytuowanych (50% absolwentów wyższych uczelni, 57% badanych o miesięcznych dochodach *per capita* od 4000 zł wzwyż) oraz mieszkańców dużych miast, liczących od 100 000 ludności (46%).

CBOS

RYS. 9. Czy zgadza się Pan(i) z następującym stwierdzeniem czy też nie?
Przed laty przykładano mniejszą wagę do problemu pedofilii,
dlatego nie powinno się oceniać minionych czasów z dzisiejszej perspektywy

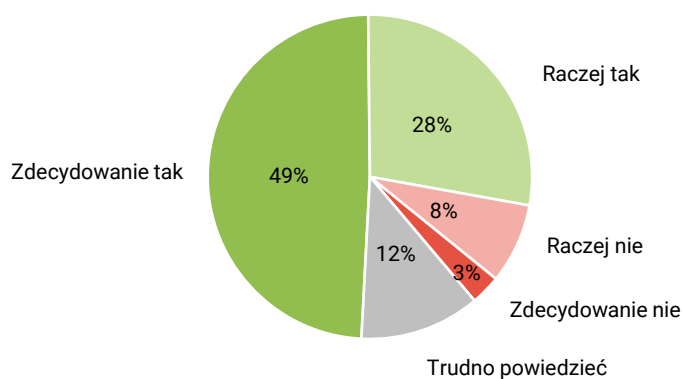
Przekonanie, że stosunek do problemu pedofilii zmieniał się w czasie i dlatego nie można przykładać dzisiejszych standardów do czasów minionych, częściej niż przeciętnie wyrażają osoby religijne, w tym uczestniczące w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (59%), a także badani identyfikujący się z prawicą (57%), a w elektoratach – zwolennicy Prawa i Sprawiedliwości (57%). Z takim podejściem nie zgadzają się najczęściej osoby w ogóle niepraktykujące (59%), a częściej niż przeciętnie także ankietowani deklarujący lewicowe poglądy polityczne (47%), zaś w elektoratach – sympatycy Koalicji Obywatelskiej (57%), Lewicy (53%), Polski 2050 Szymona Hołowni (49%) oraz Konfederacji WiN (46%).

OPINIE O POSZERZENIU DOSTĘPU DO ARCHIWÓW KOŚCIELNYCH

W związku z doniesieniami medialnymi na temat tuszowania przez Jana Pawła II przypadków pedofilii wśród księży pojawiły się postulaty szerszego dostępu do archiwów kurii biskupich. Są one zbieżne z oczekiwaniami społecznymi. Ponad trzy czwarte ankietowanych (77%) uważa, że naukowcy powinni mieć zapewniony szerszy dostęp do tych archiwów, aby móc rzetelnie wyjaśniać przypadki pedofilii wśród księży; tylko 11% respondentów jest przeciwnego zdania. Więcej kontrowersji budzi udostępnianie archiwów kurialnych dziennikarzom, choć i w tym przypadku dominuje aprobata (54%), a sprzeciwia się temu 35% badanych.

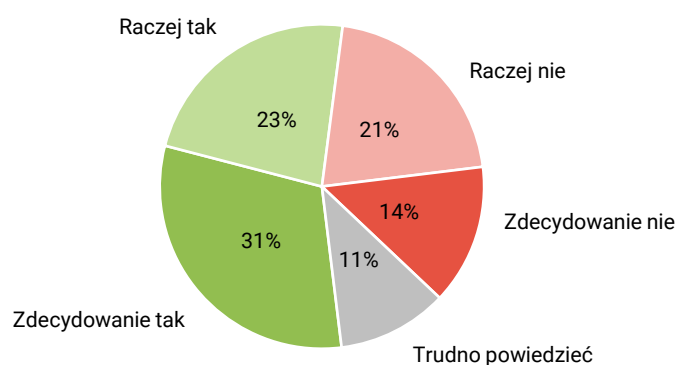
CBOS

RYS. 10. Czy naukowcy powinni mieć szerszy niż obecnie dostęp do archiwów kurii biskupich, aby móc rzetelnie wyjaśniać przypadki pedofilii wśród księży czy też nie?

CBOS

RYS. 11. Czy dziennikarze powinni mieć szerszy niż obecnie dostęp do archiwów kurii biskupich, aby móc rzetelnie wyjaśniać przypadki pedofilii wśród księży czy też nie?

O ile postulat większego dostępu naukowców do archiwów kościelnych budzi szerokie poparcie społeczne i spotyka się także z aprobatą większości osób najbardziej religijnych – praktykujących kilka razy w tygodniu (58%), deklarujących prawicowe poglądy polityczne (72%) oraz badanych będących zwolennikami Prawa i Sprawiedliwości (67%), o tyle zwiększenie dostępu dziennikarzy do archiwów kurii biskupich wywołuje wyraźnie większe kontrowersje. Rozwiązanie to ma więcej przeciwników niż zwolenników wśród osób najbardziej religijnych – praktykujących raz w tygodniu (46% wobec 41%) lub częściej (54% wobec 28%), badanych o prawicowej orientacji politycznej (48% wobec 42%) oraz zwolenników Prawa i Sprawiedliwości (50% wobec 36%).

Polityczno-medialna burza związana z doniesieniami dotyczącymi tuszowania przez kardynała Karola Wojtyłę przypadków pedofilii wśród księży nie naruszyła autorytetu Jana Pawła II w polskim społeczeństwie. Tak jak rok temu ponad cztery piąte badanych zadeklarowało, że polski papież jest dla nich autorytetem moralnym. Polacy nie do końca wiedzą, jak ustosunkować się do zarzutów pod adresem papieża, wobec czego skłonni są wpisywać je w aktualny spór polityczny. Niemal połowa ankietowanych odbiera je jako atak na Jana Pawła II, mający na celu podważenie jego znaczenia i pozycji w polskim społeczeństwie. Stosunkowo niewielu uważa, że Jan Paweł II świadomie chronił księży pedofilów. W ocenie większości badanych doniesienia sugerujące ukrywanie przypadków pedofilii wśród księży, niezależnie od ich wiarygodności, nie przekreślają zasług papieża, spośród których w sposób szczególny podkreślano jego rolę w obaleniu komunizmu.

Postulaty zapewnienia szerszego dostępu do archiwów kurii biskupich spotykają z się pozytywnymi reakcjami, przy czym o ile ułatwienia dla naukowców nie budzą kontrowersji, o tyle więcej wątpliwości wywołuje możliwość szerszego udostępniania archiwów dziennikarzom.

Opracowała

Beata Roguska